

6 KAUZA GORILA

Klíčovou roli v zásadním zlomu kauzy sehrála premiérka dosluhující vlády Iveta Radičová, která v archivu na úřadě vlády našla materiál od tajné služby z roku 2006 a předala ho vyšetřovatelům a prokuratuře

8 ŠKOLSTVÍ

Univerzita Karlova dala minulý týden hlasitě najevo nesouhlas s připravovanými změnami ve vysokém školství, zejména se zákonem o vysokých školách a zákonem o finanční pomoci studentům

9 ÚPLATKÁŘSTVÍ V ŘSD

Vedlejším produktem zatčení tří bývalých manažerů Ředitelství silnic a dálnic jsou záznamy, které mohou otřást politickými elitami, zejména socialistickými

10 KODAK

Jedna z nejznámějších firem Ameriky, výrobce fotoaparátů Kodak, požádala minulý čtvrtek o ochranu před věřiteli

11 YAHOO

Internetová společnost přišla o jednoho ze zakladatelů. Minulý týden oznámil odchod za všech funkcí ve firmě Jerry Yang

Gorila v jasnějších konturách

Vývoj na Slovensku ukazuje, že spis s údajnými přepisy korupčních schůzek nelze jednoduše smést ze stolu. Prohlášení ministra vnitra mu dodává na věrohodnosti

Každý, kdo projíždí Bratislavou po hlavním dálničním tahu, mjíjí na pravém břehu Dunaje kancelářský komplex Digital Park. Tmavá prosklená budova nevyniká mimofádnou extravagancí, přesto získala zahraniční i domácí ocenění. Majitel, investiční skupina Penta, je na svůj první velký realitní počin náležitě hrdý. Ostatně sám obsadil pro své sídlo celý blok D. V jeho šestém patře, kde sedí vedení Penty, se ale v poslední době neřeší jen tradiční záležitosti byznysu. Finančníci se stále potýkají s pošramocenou imáží kvůli anonymnímu materiálu, jenž měl vzniknout v prostředí tajné služby. Spis Gorila (*Euro 3/2012*), který vytváří obraz korupční pavučiny řízené partnerem skupiny Jaroslavem Haščákem, teď navíc dostal punc věrohodnosti.

OSUDOVÁ PREMIÉRKA

Obsah dokumentu, který kdosi před Vánoce mi zavěsil na zahraniční webovou stránku, vedení Penty stále jednoznačně odmítá (viz rozhovor s Markem Dospivou na straně 28).

Pro kauzu bude v současné fázi rozhodující postoj šéfa tajné služby, který zatím nebyl zbaven mlčenlivosti

Začátkem minulého týdne se zdálo, že zastánci pravosti spisu skutečně tahají za kratší konec. Šéf tajné služby (SIS) Karol Mitrík před poslanci bezpečnostního výboru parlamentu spíše mlžil, množily se pochybnosti, Penta přešla do komunikační ofenzivy a pohrozila žalobou všem médiím a webům, pokud Gorilu nestáhnou ze svých stránek. Jenže pak následovalo vystoupení ministra vnitra Daniela Lipšice, který prohlásil, že Gorila byla skutečnou akcí SIS v období druhé vlády premiéra Mikuláše Dzurindy. „V letech 2005 a 2006 byla zpravodajsky zdokumentována vážná podezření z korupční činnosti jisté finanční skupiny,

ale i jiných osob,“ prohlásil Lipšic na čtvrteční tiskové konferenci.

Klíčovou roli v zásadním zlomu kauzy sehrála premiérka dosluhující vlády Iveta Radičová. V archivu na úřadě vlády se totiž našla informace od tajné služby pro předsedu vlády z roku 2006. Radičová předala materiál vyšetřovatelům a prokuratuře. Zda je obsah tohoto dokumentu shodný s Gorilou, Lipšic odmítl potvrdit. „Momentálně víme, že minimálně část spisu je autentická. Můžeme prověřit, zda se transakce udály tak, jak jsou ve spise popsány. Protože spis vznikl v letech 2005 a 2006 a popisuje transakce, které se měly udát v budoucnu, má to velký trestněprávní rozměr,“ řekl ministr. Podle něj spis o Gorile v minulosti uchovávala i protikorupční policie, v rozporu s vnitřními pravidly ho ale skartovala.

Penta v reakci na Lipšicovo vystoupení pravost zveřejněného spisu znovu odmítla. „Trváme na našem stanovisku, že to, co spisy obsahují, je vykonstruovaný nesmysl a že věci, které se reálně udály, se udály jinak, než na-

značují tyto dokumenty," uvedl mluvčí Penty Martin Danko. Zároveň vytkl Lipšicovi, že zasahuje do vyšetřování a využívá ho ke sbírání vlastních politických bodů.

FICO TĚMĚŘ NA KONI

Není pochyb, že události kolem Gorily je třeba vnímat v souvislosti s blížícími se parlamentními volbami. Lipšic musel krátce před vypuknutím skandálu hájit oslabené pozice ve svém Křesťanskodemokratickém hnutí a přetřásání dokumentu mu jako mediálně zdatnému politikovi jistě přišlo vhod. Není ale zdaleka jediným politikem, který se Gorily chopil s velkou vehemencí. Přes všechny pochyby o její věrohodnosti a navzdory právnímu tlaku ze strany Penty představuje natolik lákavé téma, že minimálně do volebního 10. března bude spis s největší pravděpodobností hlavním tématem politických debat. Můžeme pochybovat o tom, zda by se Gorila dostala mezi širší veřejnost, pokud by se

loni na podzim nerozpadla pravicová koalice vedená Radičovou. Nicméně nyní je na stole potvrzení pravosti od veřejné autority, které nelze zpochybnit pouhým odkazem na volby.

S vývojem skandálu se ve slovenské politice mezitím rýsují tábory poražených a vítězů (přesněji řečeno těch, kterých by se aféra nemusela osudově dotknout, neboť se šéfy Penty se aspoň občas vidali zástupci všech stran). Do nezáviděníhodné situace se dostal hlavně ministr zahraničí a předseda Slovenské demokratické a křesťanské unie - Demokratické strany (SDKÚ-DS) Mikuláš Dzurinda. Právě on byl v roce 2006 předsedou vlády a dostal od SIS dokument, který se našel v archivu. Nyní čelí podezření, že tehdy zamekl kauzu pod koberec. Na Lipšicovo obvinění Dzurinda reagoval slovy, že ministr je podlý a nejspíše se zbláznil, působilo to ale spíše jako projev zoufalství. Veřejné mínění je nemilosrdné, poslední průzkumy ukazují, že SDKÚ po dlouhých letech přichází o pozici

PŘIJEDE PO SLOVENSKÉ OPICI KOCOVINA?

Události kolem Gorily je třeba vnímat v souvislosti s blížícími se parlamentními volbami. U voličů ztrácí hlavně pravicová Slovenská demokratická a křesťanská unie - Demokratická strana Mikuláše Dzurindy.

lídra roztržštěné pravice. Půdu pod nohama ztrácí současně s Dzurindou druhá výrazná tvář strany ministr financí Ivan Mikloš, který dosud rovněž nechtěl brát Gorilu jakkoli vážně a jednoznačně se stavěl za bývalou šéfkou Fondu národního majetku Annu Bubeníkovou, již aféra výrazně poškozují.

Kdo by mohl v den voleb z humbuku kolem Gorily naopak nejvíce vytěžít, je hlavně levicový Směr - sociální demokracie. Jeho předseda Robert Fico sice podle spisu také navštívil Haščáka v konspiračním bytě, jeho voliči jsou ale na rozdíl od těch pravicových odolnější. Hovoří se o tom, že by mohl pro svoji stranu získat nadpoloviční většinu.

Peripetie kolem vyšetřování pravosti spisu a jeho obsahu samozřejmě pokračují. S jistotou přesáhnou i březnové volby. V současné fázi bude rozhodující postoj šéfa tajné služby, který podle premiérky sice slíbil součinnost, stále však nebyl zbaven mlčenlivosti.

ČESKÝ PŘESAH

Z české perspektivy jsou slovenské politické tance v rámci skandálu možná často nerosrozumitelné. Gorila má však zřetelný přesah i do českého byznysu. Nejde jen o samotnou Pentu, jež soustředí aktiva hlavně v Česku a na Slovensku, nebo o obecné paralely s českým korupčním prostředím, které má s tím slovenským stále mnoho společného. Vládní úředníci, kteří z Gorily vycházejí jako podplácené loutky prosazující zájmy Penty, totiž rozhodujícím způsobem zasáhli i do plánů českých firem. A nešlo o žádné maličkosti.

Nebýt odporu Anny Bubeníkové, Daniel Křetínský už mohl mít v kapse největší obchod své kariéry. Akvizice menšinového podílu v přepravci a distributorovi zemního plynu SPP by poslala Energetický a průmyslový holding do první energetické ligy v regionu. Bubeníková ale zbrzdila akvizici tím, že odmítla českým zájemcům o akcie SPP vlastněné společnostmi E.ON a Gaz de France poskytnout akcionářskou smlouvu. EPH si tak raději počká na novou vládu. Mezitím může třeba zabojovat o navazující plynové trubky, které v tuzemsku nabízí RWE. ☉

TOMÁŠ PERGLER, Bratislava • tomas.pergler@euro.cz